

PTA 2026-2027

Programma van Toetsing en Afsluiting

Leerjaar 4 **Leerwerktraject (LWT)**

Inhoudsopgave

---

1. Inleiding.....	3
2. Indeling van dit PTA- boekje.....	3
3. Herkansingsregeling en te laat inleveren.....	3
4. Examens.....	4
5. Loopbaandossier in Qompas.....	4
6. Maatschappelijke stage.....	5
7. Schoolexamen rekenen.....	5
8. Toelichting op de PTA-tabel.....	5
Economie en Ondernemen (EO) leerjaar 4 1722.....	7
LWT.....	7
Nederlands leerjaar 4 0011.....	8
LWT.....	8
Rekenen leerjaar 4 1135.....	9
LWT.....	9
Techniek (Combinatie BWI & PIE) Leerjaar 4 2200.....	10
LWT.....	10
Zorg en welzijn (ZW) leerjaar 4 1600.....	11
LWT.....	11

1. Inleiding

Gefeliciteerd! Je zit nu in het vierde leerjaar van het vmbo. Voordat je aan het einde van dit schooljaar Centraal Examen doet, moet je onderdelen van het Schoolexamen maken. Dit noemen we PTA-onderdelen. De schoolexamencijfers en centraal examencijfers komen straks samen op jouw eindlijst bij het diploma te staan.

De onderdelen die je voor het schoolexamen moet doen staan voor elk vak weer netjes in het PTA. Vorig jaar had je nog niet zoveel PTA- opdrachten of - toetsen. Dit jaar doen alle examenvakken mee en zul je het dus een stuk drukker krijgen. Sterker nog; alle onderdelen waar je dit jaar een cijfer voor krijgt, tellen mee voor je schoolexamenlijst.

2. Indeling van dit PTA- boekje

Later in dit document volgen de opdrachten die je in het vierde leerjaar moet doen voor het schoolexamen. Dit document begint echter met een algemeen deel. Je kunt eerst iets lezen over de herkansingsregeling (3), de data en korte uitleg over Schoolexamens en Centrale Examens (4). Na de uitleg over vakken volgen op een hoger niveau (5), wordt uitgelegd hoe de PTA-tabel werkt (6). Als laatste wordt aangegeven welke toetsen of opdrachten je per vak moet doen. Je moet goed kijken in welke leerweg je zit en welke examenvakken voor jou van belang zijn. Zo hoef je niet het hele boekje door te bladeren.

3. Herkansingsregeling en te laat inleveren

Je moet het Schoolexamen natuurlijk zo goed mogelijk maken voordat je aan het Centraal Examen begint. Maar het kan best zo zijn dat je er voor een bepaald vak wat minder voor staat. In klas 4 mag je t/m de eerste tentamenweek voor één vak één tentamen, toets of opdracht herkansen. Dat geldt ook voor de periode tot de tweede tentamenweek. Voor de praktijkvakken geldt echter een uitzondering.

Je praktijkvak, ook wel het beroepsgerichte programma genoemd, kun je op een andere manier herkansen. De profielmodules mag je namelijk per module herkansen. We bieden je de mogelijkheid om deze binnen twee weken nadat je het resultaat van de docent op de profielmodule hebt teruggekregen te herkansen. Meer over de herkansingsregeling vind je in het examenreglement.

De herkansing van de schoolexamens van de 1^e periode is op 10 december 2026.

De herkansing van de schoolexamens van de 2^e periode is op 6 april 2027.

4. Examens

In de *basisberoepsgerichte* leerweg (dus ook bij LWT)) doe je voor alle vakken schoolexamen (SE) en centraal examen (CE). De theorievakken worden afgetoetst met een digitaal examen. Dat is een examen dat je maakt op de computer op school.

Bij de beroepsgerichte profielvakken Zorg en Welzijn en Economie en Ondernemen doe je als centraal examen het Centraal Schriftelijk Praktisch Examen (CSPE). Bij het beroepsgerichte profielvak techniek doe je alleen schoolexamen.

Belangrijke data:

Schoolexamen:

In klas 4 zijn er twee periodes waarin je tentamen doet:

- Eerste tentamenperiode: De meeste vakken geven tentamens van 9 t/m 20 november 2026. (Dit zijn week 46 en 47).
- Tweede tentamenperiode: De meeste vakken geven tentamens van 8 t/m 19 maart 2027. (Dit zijn de weken 10 en 11).

Voor een aantal vakken heb je vorig jaar in klas 3 ook schoolexamenonderdelen gedaan (PTA). Sommige vakken daarvan heb je dit jaar niet meer, zoals kckv. De resultaten van de schoolexamenonderdelen van vorig jaar van vakken waarin je nu ook examen doet, tellen dit jaar weer mee.

Centraal examen:

Het CSPE (Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen) voor de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg voor de beroepsgerichte vakken wordt vanaf 14 april 2027 afgenomen.

Het CSE (Centraal Schriftelijk Examen) voor alle VMBO- leerlingen begint vanaf 14 mei 2027.

Te zijner tijd ontvang je een uitgebreid overzicht met data en vakken van het centraal examen.

5. Loopbaandossier in Qompas

LOB is een verplicht onderdeel van je schoolexamen in klas 3 en 4. Vorig schooljaar heb je hiervoor ook al onderdelen gedaan in klas 3. Al deze zaken bewaar je zelf in je digitale loopbaandossier: Qompas. De opdrachten in Qompas moeten volledig en naar behoren (voldoende) zijn afgerond om examen te kunnen doen.

6. Maatschappelijke stage

De BHS Gorredijk heeft gekozen voor de zogenaamde *facultatieve* Maatschappelijke Stage (MAS) met een eigen invulling, omdat BHS Gorredijk de MAS van grote waarde acht voor jouw burgerschapsvorming. *Facultatief* betekent dat je zelf mag kiezen of je de MAS wel of niet doet.

Heb je de facultatieve MAS gedaan van totaal 30 uur, dan kun je bij het diploma een schoolcertificaat krijgen waarop dit is aangegeven. Als je in klas 1 en 2 op de BHS Gorredijk hebt gezeten, dan heb je voor die twee leerjaren voldaan aan de schooleigen MAS van totaal 20 uur. In klas 3 heb je misschien nog een maatschappelijke stage gedaan van 10 uren. Hiervoor was het verplicht om een stagecontract op te stellen. Deze is al geplaatst in het examendossier.

Het kan zijn dat je niet vanaf klas 1 op de BHS Gorredijk hebt gezeten. Misschien heb je op je vorige school al een deel van de MAS gedaan. Als je daar een “bewijs” van hebt en samen met de MAS in klas 3 op totaal 30 uren komt, dan krijg je ook het certificaat. Het bewijs van de vorige school moet bij de teamleider worden ingeleverd.

7. Schoolexamen rekenen

Als je géén wiskunde als examenvak hebt gekozen (of als je wiskunde als extra vak op een lager niveau doet), ben je verplicht om een schoolexamen voor het vak ‘rekenen’ af te leggen. Het vak rekenen telt niet mee als een examenvak. Het cijfer dat je op het schoolexamen rekenen behaald, komt op een bijlage bij de cijferlijst van het diploma, maar telt niet mee voor het zakken of slagen. Je vindt het PTA voor het vak rekenen verderop in dit boekje.

8. Toelichting op de PTA-tabel

Straks volgen de beschrijvingen van de toetsen en opdrachten per vak. Allereerst geven we je hier een verklaring van de kolommen:

Weeknummer / We hebben besloten om alleen de tijdsaanduiding van de onderdelen in weeknummers te doen, in plaats van de precieze datum. Weeknummers vind je in je schoolagenda of op een goede kalender. Bij het inleveren van verslagen, werkstukken etc. staat de precieze datum er wel bij. Ben je te laat met inleveren, dan heeft dat mogelijk gevolgen. Zie hiervoor het examenreglement.

Leerstof / Hier vind je informatie over welke leerstof de toets of opdracht gaat. Meestal worden hier hoofdstukken uit een methode genoemd of iets dat daarmee te vergelijken is.

Code / Deze code wordt gebruikt om jouw resultaten te registreren in het administratiesysteem van school. Ze zijn niet belangrijk voor jou, maar wel voor ons. Jij hoeft er geen aandacht aan te besteden.

Exameneenheid / Voor alle vakken is de leerstof voor het examen uiterst precies in zogenaamde exameneenheden opgedeeld. De codes zullen je niets zeggen en je hoeft er geen aandacht aan te besteden: het is een wettelijke voorgeschreven eis.

Toetsvorm / Je leest hier of het gaat om schriftelijk werk, mondeling werk, een praktische opdracht of een handelingsopdracht of nog een andere toetsvorm.

Tijdsduur / Hier vind je hoeveel tijd je aan een toets of opdracht mag besteden.

Weging / Je kunt hier lezen hoe zwaar een toets of een opdracht telt; een '1 van 7 ' betekent dat de toets voor éénzevende deel meetelt voor je schoolexamencijfer. Een '4 van 12' betekent dat een toets voor viertwaalfde of één derde deel meetelt voor je schoolexamencijfer etc. Per vak wordt duidelijk uitgelegd hoe je jouw cijfer voor het schoolexamen kunt berekenen en welk onderdeel zwaar meetelt. Ook is het mogelijk dat er staat dat een onderdeel voldoende moet zijn.

Herkansbaar / Hier staat of een onderdeel herkanst kan worden. Over de herkansingsregeling kun je hierboven meer vinden. Je kunt ook het examenreglement erop naslaan.

Economie en Ondernemen (EO) | leerjaar 4 | 1722

LWT

	Profielmodule E&O: 2 Service & Sales (1702)						
Periode 1,2	Praktijk	1.1	2.1 service verlenen 2.2 verkoopwerkzaamheden uitvoeren 2.3 afreken handelingen verrichten 2.4 online verkopen van goederen en diensten	P	40 uur	2	Ja*
Periode 1,2	Theorie	1.2	2.1 service verlenen 2.2 verkoopwerkzaamheden uitvoeren 2.3 afreken handelingen verrichten 2.4 online verkopen van goederen en diensten	S	45 min.	1	Ja
	Profielmodule E&O: 4 Stock & Supplies (1703)						
Periode 1,2	Praktijk	1.1	3.1 magazijnwerkzaamheden uitvoeren; 3.2 voorraad beheren en bestellen.	P	40 uur	2	Nee*
Periode 1,2	Theorie	1.2	3.1 magazijnwerkzaamheden uitvoeren; 3.2 voorraad beheren en bestellen.	S	45 min.	1	Ja
	Profielmodule E&O: 4 Office & Support (1704)						
Periode 1,2	Praktijk	1.1	4.1 gegevens verwerken 4.2 klantvriendelijk communiceren 4.3 ondersteunende werkzaamheden uitvoeren	P	40 uur	2	Ja*
Periode 1,2	Theorie	1.2	4.1 gegevens verwerken 4.2 klantvriendelijk communiceren 4.3 ondersteunende werkzaamheden uitvoeren	S	45 min.	1	Ja

*Herkansing van een praktijkopdracht gaat in overleg met de docent. Maximaal 1 praktijkopdracht per profielmodule

Berekening Eindcijfer Schoolexamen profielvak Economie en ondernemen kaderberoepsgerichte leerweg

Nederlands | leerjaar 4 | 0011

LWT

Periodisering	Leerstof	Code	Exameneenheid	Toetsvorm	Tijdsduur	Weging	Herkansbaar
SE 1 (SE-week week 46-47)	Kijk- en Luistervaardigheid ➤ Tekstbegrip ➤ Fictie ➤ Luisteren	1.1	K4*	S	90 min.	1 van 4	Ja (schriftelijk) in SE1
SE 1 (SE-week week 46-47)	Spreekvaardigheid: ➤ Presentatie ➤ Gesprek (klacht of sollicitatie)	1.2	K5	M	Dagdeel	1 van 4	Nee
SE 2	Fictie dossier: ➤ Kort verhaal ➤ Fictiefragmenten	1.3	K8	PO	n.v.t.	1 van 4	Ja
SE 2 (SE-week week 11-12)	Schrijfvaardigheid: zakelijke tekst (brief, e-mail of artikel)	1.4	K7*	S	90 min.	1 van 4	Ja (schriftelijk) in SE2

Bijzonderheden:

- K1 'Oriënteren op leren en werken' wordt vakoverstijgend getoetst op basis van het LOB PTA. De leerling bouwt een loopbaandossier op;
- Bij de beoordeling van alle PTA toetsen worden K2 'Basisvaardigheden' en K3 'Leervaardigheden' meegewogen;
- PTA toetsen zijn wel/niet herkansbaar binnen de afspraken uit de herkansingsregeling van de school;
- De exameneenheid K6 'Leesvaardigheid' wordt afgesloten in het centraal examen Nederlands;
- Voor de specificatie van de globale eindtermen voor het examen Nederlands verwijzen we naar [Syllabus Nederlands vmbo Centraal Examen 2025](#). De eindtermen voor basis worden nader toegelicht op blz. 6 t/m 10.

* De exameneenheden met een sterretje worden ook in het centraal examen getoetst.

Berekening eindcijfer schoolexamen Nederlands basis: $(1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4): 4$

Rekenen| leerjaar 4 | 1135

LWT

Week nummer	Leerstof	Code	Exameneenheid	Toetsvorm	Tijdsduur	Weging	Herkansbaar
Periode 1 en 2	Rekendoelen met de onderwerpen: Getallen Verhoudingen Meten en Meetkunde Verbanden	1.1	Gebaseerd op referentieniveau 2f	S	90 min.	1 van 1	Ja, in periode 2
Periode 2	Rekendoelen met de onderwerpen: Getallen Verhoudingen Meten en Meetkunde Verbanden	1.2	Gebaseerd op referentieniveau 3f	S	90 min	1 van 1	Nee

Alle leerlingen van EO en ZW maken de rekentoets in periode 1 (ook die wiskunde hebben)

De leerling moet de 2F-toets afgerond hebben om een diploma te kunnen halen. Het resultaat wordt niet meegenomen in de examenuitslag. Het resultaat wordt wel vermeld op de cijferlijst.

De leerlingen die bij de eerste afname een voldoende halen op de 2F-toets gaan tot en met het volgende toets moment verder met niveau 3F. Eventueel kan bij deze leerlingen een niveau 3F toets worden afgenomen in januari/ februari. Wanneer de 3F toets met een voldoende wordt afgerond komt dit duidelijk omschreven op de cijferlijst te staan waarmee zij vrijstelling kunnen aanvragen op het mbo.

Techniek (Combinatie BWI & PIE) | Leerjaar 4 | 2200

LWT

Om het beroepsgerichte deel af te ronden moet je voldoen aan de volgende eis.

Minimaal 2 profielmodules afgerond en 6 keuzevak modules. (totaal 8 modules).

De daaropvolgende perioden zullen verschillende profiel- of keuzevakken worden aangeboden.

De leerling kiest elke halfjaar twee door de docenten aangeboden mogelijkheden.

Per leerjaar rond een leerling 4 profiel- en/of keuzevakken af. Dit komt neer op 8 profiel- en/of keuzevakken in de tweejarige examenperiode.

Hiervan zijn minimaal 2 profielmodules. Deze twee profielmodules tellen mee voor de zak slaagregeling. De overige 6 profiel- of keuzevakken tellen mee als school examen.

De modules die worden aangeboden hangen af van de organiseerbaarheid en de interesse van de leerlingen.

Voor het overzicht van de mogelijk aan te bieden keuzevakken verwijzen we graag naar de bijlage.

aantal	Leerstof	Toetsvorm	Tijdsduur	Weging	Herkansbaar
2	Profiel module	Theorie	1 lesuur	1	ja
		Praktijk	10 uren	2	nee
6	Keuzevakken / profielmodules die als keuzevak meetellen gelden	Theorie	1 lesuur	1	ja
		Praktijk	10 uren	2	nee

Zorg en welzijn (ZW) | leerjaar 4 | 1600

LWT

Periode	Leerstof	Code	Examineenheid	Toetsvorm	Tijdsduur	Weging	Herkansbaar
	1 Profiel: Mens en Gezondheid (1601)						
Periode 1	Praktijk	1.2	1.2 een gezonde maaltijd samenstellen, bereiden en opdienen	P	40 uur	2 van 12	Nee
SE- 1	Theorie	1.3	1.1. informatie geven over een gezonde leefstijl 1.2. een gezonde maaltijd samenstellen 1.3. ondersteunen bij een verantwoord voedings- en bewegingspatroon en dagritme	S	45 min.	1 van 12	Ja
	2 Profiel: Mens en omgeving (1602)						
Periode 1 en 2	Praktijk	1.4	2.1 Schoonmaak en onderhoudswerkzaamheden uitvoeren. 2.2 Textiel verzorgen. 2.3 Baliewerkzaamheden verrichten.	P	40 uur	2 van 12	Ja
Periode 1 en 2	Theorie	1.5	2.1 Schoonmaak en onderhoudswerkzaamheden uitvoeren. 2.2 Textiel verzorgen. 2.3 Baliewerkzaamheden verrichten. 2.4 Ondersteunen bij het kiezen van aanpassingen en hulpmiddelen in en rondom het gebouw die toegankelijkheid en veiligheid bevorderen. 2.5 Bij het inrichten van de ruimte rekening houden met het gebruik van de ruimte.	S	45 min.	1 van 12	Ja

Periode	Leerstof	Code	Exameneenheid	Toetsvorm	Tijdsduur	Weging	Herkansbaar
	4 Profiel Mens en zorg (1604)						
Periode 2	Praktijk	1.6	4.1 ondersteunen bij eenvoudige verzorgende activiteiten 4.2 ondersteunen bij het bewegen en verplaatsen 4.3 eenvoudige EHBO technieken toepassen 4.4 ondersteunen bij vaak voorkomende ziekteverschijnselen	P	40 uur	2 van 12	Ja
SE- 2	Theorie	1.7	4.1 ondersteunen bij eenvoudige verzorgende activiteiten 4.2 ondersteunen bij het bewegen en verplaatsen 4.3 eenvoudige EHBO technieken toepassen 4.4 ondersteunen bij vaak voorkomende ziekteverschijnselen 4.5 toepassingen van ICT en technologie in de hulpverlening benoemen, adviseren en gebruiken	S	45 min.	1 van 12	ja

* De docent geeft aan welk onderdeel de leerling mag herkansen.

Berekening Eindcijfer Schoolexamen Zorg en welzijn | basisberoepsgerichte leerweg

Eindcijfer Schoolexamen = (2x praktijk + 1x toets(en) van profielmodule 1) + (2x praktijk + 1x toets(en) van profielmodule 2) + (2x praktijk + 1x toets(en) van profielmodule 3 afgerond in klas 3) + (2x praktijk + 1x toets(en) van profielmodule 4): 12